

Magnetogram ni avtoriziran!

MAGNETOGRAM
IZJAVE PREDSEDNIKA VLADE RS JANEZA JANŠE
PO SESTANKU PREDSEDNICE IN PREDSEDNIKOV TER VODIJ POSLANSKIH SKUPIN
PARLAMENTARNIH STRANK TER POSLANCEV NARODNIH SKUPNOSTI
Ljubljana, 17. maj 2012

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Lep dober večer. Zaključen je sestanek predsednikov parlamentarnih strank in vodij poslanskih skupin. Povsem na kratko. Glede prve točke je ugotovitev, da v tem trenutku ne obstaja dvotretjinska večina, ki bi zagotavljala zagotovo sprejetje oziroma vpis zlatega fiskalnega pravila v ustavo. Takšno stanje se je že nakazovalo, glede na dogajanje ob dosedanji proceduri, ko je ustavna komisija sprejemala dosedanje korake in ni nobeno presenečenje. Po moji oceni razmere, ki nastajajo, v našem ožjem zunanjem okolju, v Evropi in sicer in ki napovedujejo močne ohlavitve, bodo vplivale tudi na to, da bo marsikdo spremenil svoje stališče glede tega vprašanja v prihodnje, ampak s tem se v tem trenutku nima smisla ukvarjati. Tudi nismo s tem izgubljali veliko časa. Večina debat je bila v zvezi s tretjič obnovljeno idejo, da se spremeni referendumski zakonodaja, tudi status referenduma v slovenski ustavi, tako da se iz možnosti odločanja na referendumu izvzamejo zakoni, ki neposredno vplivajo na izvrševanje proračuna ali zakoni o izrednih ukrepih in ratificiranih mednarodnih pogodbah. V zvezi s tem po današnjem sestanku zaenkrat obstaja pravzaprav ne samo dvotretjinska večina, ampak strinjanje vseh, ki so danes sodelovali na tem sestanku, in bo postopek v zvezi s tem stekel naprej.

Obstaja tudi soglasje o tem, da referendum o sprejetih zakonih lahko razpiše samo Državni zbor z večino svojih glasov, če želi dodatno dati legitimnost temu, kar je sprejel in Državni zbor mora razpisati referendum, če to zahteva 40.000 volivcev. Možnosti, ki danes obstajajo, to je, da referendum zahteva 30 poslancev ali Državni svet, bi se v prihodnje brisale. Različna mnenja so o tem, ali se v te spremembe uvede tudi kvorum oziroma odstotek ali število volivcev glede udeležbe, ki je potreben za to, da je nek referendum veljaven. Predlogi so različni, in sicer od 0% do 40%. Za nadaljevanje bo ustavna komisija oziroma strokovnjaki pripravila neko rešitev okoli katere bi bilo možno doseči dvotretjinsko soglasje. Bila je izražena načelna pripravljenost, da se gre v to smer, tako pri tistih, ki niso za kvorum kot tistih, ki so za 40%, se pravi je zelo visok prag, in so za fleksibilen pristop. Obstaja možnost, da se stališča uskladijo oziroma da se doseže dvotretjinska večina tudi v zvezi s tem vprašanjem.

So tudi pobude, glede enega referendumskega dne, kot so že bile in v zvezi s tem ni večjih pomislekov. Tudi večje razprave ni bilo. So predlogi, da se izven referendumskega odločanja neposredno zapišejo in dodano zaščitijo vse tiste rešitve, ki bi eventualno omejevale človekove pravice in svoboščine. Takšna rešitev de facto že obstaja v možnosti ustavne presoje v tem trenutku in če bi to še eksplicitno zapisali v zakon to nič ne spreminja in tudi nihče ni temu nasprotoval.

To je na kratko povzetek tega dogovora. Mene veseli, da je na tem sestanku ob koncu, ko je razprava nanese na to problematiko, prišlo do izraza enotno stališče vseh parlamentarnih strank, da konkretna referendumski pobuda za zadržanje Zakona za uravnoteženje javnih financ ni na mestu in da ustavlja celotno državo. Izraženo je bilo upanje, da bi prišlo do umika te

pobude in do uskladitve. Problem ni sam referendum, za katerega smo prepričani, da bi zakon potrdil, problem je sama časovna dinamika procedure, ki bi pravzaprav ne glede na izid referendumu izničila večino učinkov teh ukrepov za letošnje leto.

Po naši zakonodaji namreč v poletnih mesecih referendumske aktivnosti ne tečejo, ni referendumov, roki bi padli na jesen, kar bi bistveno skrajšalo učinke zakona in bi pravzaprav za letošnje leto ne bi nič ostalo in bi ne glede na izid referendumu v jeseni prišli v zelo resno javnofinančno krizo. Zato apeliram na tiste, ki so te podpise vložili, da še enkrat premislijo in tega ne počnejo. Gre za časovno zanko, ki si je Slovenija v tem trenutku, ko se tudi zunanje evropsko okolje bistveno slabša s temi zadnjimi dogodki, enostavno ne more privoščiti. To bi lahko samo po sebi predstavljalo usoden udarec za stanje, v katerem Slovenija je. Situacija je izjemno resna, zato me veseli, da je tudi na tem sestanku to stališče vseh parlamentarnih strank in poslanskih skupin.

MOJCA ŠETINC PAŠEK (RTV SLOVENIJA): Bo vlada premislila o ustavni presoji te pobude skupine volivcev in sindikatov, ki se skrivajo za tem?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kolikor sem bil obveščen, je bil danes dopoldan že usklajen termin za pogovor in usklajevanje med vladnimi pogajalci in obema policijskima sindikatoma. Do vložitve te pobude je prišlo potem, ko je bil ta termin za pogajanje že usklajen. To se mi zdi nekako nerazumljivo, vendar tudi ne poznam vseh okoliščin in ne bi želel tega globlje komentirati. Pričakujem, da se bo jutri na teh pogajanjih nekatere stvari razčistilo in da bodo ti podpisi umaknjeni. Vlada nima možnosti, da bi se separatno s policijskimi sindikati izpogajala karkoli izven teh okvirov, v katerih smo se dogovorili z vsemi ostalimi sindikati, ker bi to porušilo tisti daleč večinski dogovor, na osnovi katerega je bil tudi sprejet Zakon o uravnoteženju javnih financ. Ker bi to povzročilo nesorazmerja, ki jih ostali sindikati ne bi tolerirali.

Upam, da razumete, da tukaj vlada nima veliko manevrskega prostora. Lahko se pogajamo o specifičnih zahtevah, ki se nanašajo na policijsko delo in na tisto, kar ni del splošnega plačnega sistema in vsega tistega, kar je sedaj usklajeno s socialnimi partnerji. Ne more pa se vlada pogajati o tem, da enemu delu javnega sektorja poveča plačo za 20 %, ko smo se z vsemi drugimi dogovorili, da se plače znižajo za 8%. Moram reči, da ne razumem motiva, zaradi katerega so bili ti podpisi, potem ko smo zadeve uskladili, vloženi.

Kot rečeno, računamo na to, da bo ta pobuda umaknjena. Posledice za državo, v kolikor bi dejansko prišlo do zbiranja podpisov in preložitve uveljavitve tega paketa na jesen, bi bile neizmerljive. V tem trenutku je možno računati na tako veliko škodo, da je ni možno izračunati in dejansko bi bil absurd, da tisti, ki so tukaj za to, da varujejo to državo, ki so sodelovali pri nastanku te države, ki imajo odločilno vlogo iz tistih časov in zelo pozitivno vlogo ves ta čas slovenske osamosvojitve, zdaj to državo ustavljajo. Nikjer se to še ni zgodilo in res bi bil absurd, če bi v Sloveniji do tega prišlo. Upam, da gre za nek nesporazum in da to vse skupaj ne bo bistveno zavleklo uveljavitve tega zakona.

Vlada nima kaj početi z rebalansom proračuna, čeprav je tehnično sprejet in bo uveljavljen, ne glede na te podpise, ker ta rebalans nima realne osnove. Če se ta zakon ne uveljavi, bodo stroški tekli na podlagi obstoječih zakonov in bodo nespremenjeni. 1. julija preneha veljati začasni interventni zakon, ki je bil sprejet pred koncem lanskega leta, kar še dodatno poveča pritisk na proračun in te pravice so zakonsko zagotovljene in jih bo potrebno izplačevati, kar pomeni, da vsega ostalega dela proračuna ne bo možno realizirati in bo nekje pozno jeseni zmanjkalo sredstev za vse. Zato je situacija izjemno resna.

Meni niso znani motivi, zaradi katerih je nekdo po vseh teh naporih in pogajanjih in usklajevanju in velikem popuščanju vlade šel v ustavljanje tega procesa. Prvič po dolgem času so prebitki na slovenske obveznice pod italijanskimi in ta novica danes lahko te trende ponovno obrne v negativno smer in škoda že nastaja.